

Bosna i Hercegovina

Босна и Херцеговина

Sud Bosne i Hercegovine
Суд Босне и Херцеговине

Predmet br.: S1 2 K 015906 15 Kž

Datum: 04.03.2015. godine

Pred sudskim vijećem u sastavu: sudija Hilmo Vučinić, predsjednik vijeća

sudija Redžib Begić, član vijeća

sudija Tihomir Lukes, član vijeća

PREDMET TUŽILAŠTVA BOSNE I HERCEGOVINE

protiv

IRENE ŠIMIĆ

DRUGOSTEPENA PRESUDA

Tužilac Tužilaštva Bosne i Hercegovine:

Edina Hubjer

Branilac optužene Irene Šimić, advokat Zdravko Rajić

Sud Bosne i Hercegovine, Sarajevo, ul. Kraljice Jelene br. 88

Telefon: 033 707 100, 707 596; Fax: 033 707 155

Broj: S1 2 K 015906 15 Kž

Sarajevo, 04.03.2015. godine

U IME BOSNE I HERCEGOVINE!

Sud Bosne i Hercegovine, u vijeću Apelacionog odjeljenja Odjela II za organizirani kriminal, privredni kriminal i korupciju, sastavljenom od sudije Hilme Vučinića, kao predsjednika vijeća, te sudija Redžiba Begića i Tihomira Lukeša, kao članova vijeća, uz sudjelovanje pravnog savjetnika Nevene Aličehajić u svojstvu zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optužene Irene Šimić, zbog produženog krivičnog djela Porezna utaja iz člana 210. stav 3. u vezi sa članom 54. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine, odlučujući o žalbi Tužilaštva Bosne i Hercegovine izjavljenoj protiv presude Suda Bosne i Hercegovine broj S1 2 K 015906 14 K od 02.12.2014. godine, nakon održane javne sjednice apelacionog vijeća, u prisustvu tužiteljice Tužilaštva Bosne i Hercegovine, Edine Hubjer, branioca optužene Irene Šimić, advokata Zdravka Rajića, a u odsustvu uredno obaviještene optužene Irene Šimić, dana 04.03.2015. godine, donio je:

P R E S U D U

Odbija se, kao neosnovana, žalba Tužilaštva Bosne i Hercegovine i potvrđuje presuda Suda Bosne i Hercegovine broj S1 2 K 015906 14 K od 02.12.2014. godine.

O B R A Z L O Ž E N J E

1. Presudom Suda Bosne i Hercegovine broj S1 2 K 015906 14 K od 02.12.2014. godine, optužena Irena Šimić, temeljem odredbe člana 284. tačka c) ZKP BiH, oslobođena je od optužbe da je radnjama opisanim u izreci te presude počinila produženo krivično djelo Porezna utaja iz člana 210. stav 3. u vezi sa članom 54. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine (KZ BiH). Na osnovu člana 189. stav 1. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine (ZKP BiH), optužena je oslobođena obaveze naknade troškova krivičnog postupka, te je odlučeno da isti padaju na teret budžetskih sredstava.

2. Protiv navedene presude žalbu je blagovremeno izjavilo Tužilaštvo Bosne i Hercegovine, i to zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, povrede krivičnog zakona i pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, sa prijedlogom da vijeće

Apelacionog odjeljenja pobijanu presudu ukine i odredi održavanje pretresa.

3. Branilac optužene Irene Šimić, advokat Zdravko Rajić nije u zakonskom roku, dostavio odgovor na žalbu Tužilaštva.

4. Vijeće Apelacionog odjeljenja je, postupajući u skladu sa odredbom člana 304. ZKP BiH, održalo sjednicu apelacionog vijeća dana 05.03.2015. godine, kojoj su pristupili tužiteljica Tužilaštva BiH Edina Hubjer i branilac optužene Irene Šimić, advokat Zdravko Rajić, dok uredno obaviještena optužena nije pristupila, te je sjednica na osnovu stava 4. istog člana održana u njenoj odsutnosti.

5. Tužiteljica je izložila žalbu, pri tome u cijelosti ostajući kod svih razloga, kao i prijedloga iz žalbe.

6. Branilac optužene je u usmenom izlaganju naveo da je žalba Tužilaštva općenita i paušalna, bez konkretizacije, te je predložio da se ista odbije kao neosnovana i prvostepena presuda potvrdi.

7. Apelaciono vijeće je u skladu sa odredbom člana 306. ZKP BiH, ispitalo presudu u granicama žalbenih razloga, te je nakon uvida u spis, odlučilo kao u izreci iz slijedećih razloga.

8. Apelaciono vijeće je prvenstveno ispitalo osnovanost žalbenih prigovora Tužilaštva kojima se ukazuje na postojanje bitne povrede odredaba krivičnog postupka. Naime, žalbeni osnov bitne povrede odredaba krivičnog postupka ima primat u odnosu na sve ostale žalbene osnove i ukoliko apelaciono vijeće utvrdi da je prvostepeni sud u pobijanoj presudi počinio neku od bitnih povreda odredaba krivičnog postupka taksativno nabrojanih u članu 297. stav 1. ZKP BiH¹, mora ukinuti presudu i odrediti održavanje pretresa pred apelacionim vijećem. Krivični postupak kakav propisuje ZKP BiH je strogo formalan postupak i presuda donesena uz bitne povrede odredaba tog postupka je nepravilna presuda i kao takva mora biti ukinuta, uslijed čega je isključena mogućnost da apelaciono vijeće preispituje osnovanost žalbenih prigovora po drugim, u ovom slučaju, supsidijarnim žalbenim osnovima.

¹ sa izuzetkom bitnih povreda odredaba krivičnog postupka propisanih odredbom člana 297. stav 1. tačke f) i j) ZKP BiH, kada apelaciono vijeće ima mogućnost preinačiti pobijanu presudu

9. Kada je riječ o navedenom žalbenom osnovu, Tužilaštvo ističe da je prvostepeni sud, u pobijanoj presudi, počinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka, s tim da ovo vijeće primjećuje da se u žalbi ne konkretizira koja povreda postupka je navodno počinjena, a što je ispravno primjetio i branilac u usmenom izlaganju odgovora na žalbu. Prema navodu iz žalbe, sud nije sa jednakom pažnjom cijenio dokaze Tužilaštva i dokaza odbrane, pa se može zaključiti da Tužilaštvo smatra da je pobijanom presudom povrijeđen princip jednakosti u postupanju propisan u članu 14. ZKP BiH, prema kojem je dužnost suda, tužitelja i drugih organa koji učestvuju u postupku da sa jednakom pažnjom ispituju i utvrđuju kako činjenice i okolnosti koje terete optuženog, tako i one koje mu idu u korist, a što je bilo ili moglo biti od uticaja na pravilno i zakonito donošenje presude, dakle da je postupanjem na navedeni način prvostepeni sud počinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 2. ZKP BiH. Međutim, po ocjeni ovog vijeća žalbom nije konkretizovano u čemu se ogleda istaknuti propust prvostepenog suda, odnosno šta je to prvostepeni sud u izvršavanju navedene zakonske obaveze propustio učiniti, te koje je eventualne dokaze koji bi dokazivali krivicu optužene propustio cijeliti. Nadalje, iz obrazloženja pobijane presude, proizilazi, a suprotno paušalnom prigovoru iz žalbe, da je prvostepeni sud cijenio sve dokaze, kako zasebno, tako i u međusobnoj vezi, ne dajući kako to žalba paušalno tvrdi, prednost dokazima *in favorem* optužene, te da ne stoji ni prigovor da je propušteno da se, saglasno odredbi člana 290. stav 7. ZKP BiH, u skladu sa takvom ocjenom, daju i adekvatni razlozi. Iz navedenog razloga, ovo vijeće nalazi da su neosnovani prigovori Tužilaštva kojima se ukazuje na bitnu povredu odredaba krivičnog postupka, pa je iste kao takve valjalo i odbiti.

10. Pogrešno utvrđeno činjenično stanje u pobijanoj presudi, po ocjeni Tužilaštva postoji iz razloga što je, kako to Tužilaštvo ističe, prvostepeni sud pogrešno zaključio da optužena nije počinila krivično djelo koje joj je stavljeno na teret. S tim u vezi žalbom se ukazuje na odredbe Zakona o privrednim društvima FBiH, iz kojih proizilazi obaveza direktora, a koju funkciju je u konkretnom slučaju obnašala optužena, da se stara o zakonitosti poslovanja pravnog lica. Nadalje, Tužilaštvo ističe da je nelogična i neuvjerljiva teza odbrane optužene da nije ništa znala o poslovanju firme „Andro Commerc“ d.o.o., obzirom da je optužena zvanično bila na funkciji direktora od jula 2006. do juna 2011. godine. Nesporno je, kako se to naglašava i u obrazloženju pobijane presude, da je odredbom člana 276. Zakona o privrednim društvima propisana odgovornost direktora za zakonitost poslovanja društva, kao i da je, a što proizilazi iz odredbi članova 23.-25. istog zakona, direktor lice ovlašteno za zastupanje privrednog društva. Međutim, iako je optužena Irena Šimić, u

inkriminisanom periodu imala svojstvo direktora, odnosno odgovornog lica u pravnom licu „Andro Commerce“, po ocjeni ovog vijeća, prvostepeni sud je pravilno utvrdio da Tužilaštvo kroz provedeni dokazni postupak nije dokazalo da je optužena Irena Šimić, počinila djelo za koje se tereti. Odgovornost optužene, Tužilaštvo temelji isključivo na činjenici njenog svojstva kao direktora navedenog privrednog društva, ne uzimajući u obzir, kako to prvostepeni sud pravilno primjećuje, da li je ista zaista preduzimala inkriminirane radnje, odnosno imala faktičku, a ne samo formalnu, vlast nad firmom i upravljala njenim poslovima.

10. Krivično djelo porezne utaje, kako je to propisano odredbom člana 210. KZ BiH, čini onaj *„ko izbjegne da plati davarja propisana poreznim zakonodavstvom Bosne i Hercegovine nepružanjem zahtjevanih podataka ili pružanjem lažnih podataka o svojim stečenim oporezivim prihodima ili o drugim činjenicama koje su od uticaja na utvrđivanje iznosa obaveza...“* Dakle, a kako pravilno navodi i prvostepeni sud u obrazloženju pobijane presude, predmetno krivično djelo može počiniti svaka fizička osoba koja je dužna podnijeti odgovarajuće podatke o svojim stečenim i oporezivim prihodima, a to može biti i osoba koja u ime drugog podnosi prijavu sa lažnim podacima, ili osoba koja vodi poslove druge osobe, pa je u obavljanju tog posla dužna podnijeti prijavu. Kako to proizilazi iz saglasnih iskaza optužene, svjedoka Mirka Šimića, Željka Tomića i Adrijane Šimić, koji su saslušani kao svjedoci odbrane, optužena je samo formalno bila direktor firme, ali nikada nije na bilo koji način učestvovala u poslovanju i da sa istim nije bila upoznata, te da je isključivo Mirko Šimić, u svojstvu vlasnika i izvršnog direktora pravnog lica „Andro Commerce“ vodio poslovanje firme, uključujući i podnošenje i potpisivanje PDV prijave, naloga za plaćanje i ostale dokumentacije, komunikaciju sa knjigovodstvenom agencijom „Tomić“, koja je u inkriminirano vrijeme obavljala sve knjigovodstvene poslove za pravno lice „Andro Commerce“, kao i da je jedino on bio prisutan prilikom vršenja inspekcijskih kontrola. To je svojim iskazom potvrdila i svjedokinja Tužilaštva Marijana Doko, koja je bila stručni saradnik u grupi za istrage Uprave za indirektno oporezivanje BiH (UIO BiH) i koja je istakla da je Mirko Šimić bio prisutan prilikom izuzimanja dokumentacije iz Knjigovodstvene agencije i da joj nije poznato da je ijednu PDV prijavu potpisala optužena Irena Šimić. Pri tome, vezano za tvrdnju iz žalbe, da su navedeni svjedoci odbrane zainteresovani za „eliminisanje“ krivične odgovornosti optužene, ovo vijeće nalazi da zaključak o navodnim inkriminiranim djelatnostima optužene tužiteljica crpi isključivo iz činjenica da je optužena upisana kao direktor pravnog lica u sudski registar, iako provedenim dokazima Tužilaštvo, ni po ocjeni ovog vijeća, kao ni prvostepenog, nije

dokazalo njenu faktičku involviranost u poslovanje firme, a posebno ne potrebnu svijest za počinjenje predmetnog krivičnog djela. Sama činjenica upisa u sudski registar optužene Irene Šimić, kao direktora pravnog lica, koju činjenicu ni odbrana tokom prvostepenog postupka nije sporila, suprotno tvrdnji iz žalbe, ni po ocjeni ovog vijeća ne pretpostavlja sama po sebi i stvarnu uključenost i znanje o poslovanju tog istog pravnog lica. Naprotiv, izvedeni dokazi, kako odbrane, tako i Tužilaštva, po ocjeni ovog vijeća, potvrđuju da je optužena u inkriminisanom periodu samo formalno bila direktor i odgovorno lice u pravnom licu „Andro Commerce“, a da je sve faktičke radnje koje se odnose na poslovanje ovog pravnog lica, uključujući i podnošenje, popunjavanje i potpisivanje PDV prijava, obavljao njen suprug Mirko Šimić, kao izvršni direktor pravnog lica, što je i prvostepeno vijeće pravilno utvrdilo.

11. Dakle, imajući u vidu navedeno, ovo vijeće nalazi pravilnim zaključak iz pobijane presude da nema dokaza da je optužena počinila krivično djelo koje joj optužnicom stavljeno na teret.

12. Tužilaštvo ističe da je Mirko Šimić bio bolestan još od 2009. godine, a pogotovo 2010. godine, pa se, kako to Tužilaštvo ističe, postavlja pitanje ko je u tom periodu vodio poslovanje pravnog lica, jer pravno lice ne može poslovati bez bilo kakvog nadzora, što po ocjeni Tužilaštva, dodatno ukazuje da je poslovanje vodila optužena Irena Šimić. Ovo vijeće nalazi da iz materijalnih dokaza koje je uložila odbrana zaista proizilazi da je Mirko Šimić hospitaliziran dva puta, 23. jula 2010. godine i u periodu od 16.05.2011. godine do 30.05.2011. godine, ali jednako tako primjećuje da se inkriminisani period odnosi na septembar i decembar 2009. godine, te novembar 2010. godine, dakle, ne podudara se sa vremenom njegove hospitalizacije, kao i da je sam period hospitalizacije i time odsustvo optuženog iz pravnog lica relativno kratak, a da bi mogao dovesti u sumnju ostale dokaze, iz kojih i po ocjeni ovog vijeća, kao i prvostepenog, proizilazi nedvojben zaključak da je Mirko Šimić faktički vodio cjelokupno poslovanje pravnog lica.

13. Konačno, vezano za prigovor po kojem je samo optužena kao direktor u pravnom licu mogla odgovarati za sadržaj PDV prijava, obzirom na postojeće funkcije direktora, prema Zakonu o privrednim društvima, pored dosad navedenog, ovo vijeće ukazuje da prema zakonskoj inkriminaciji predmetnog krivičnog djela počinilac može biti bilo ko, a ne samo odgovorno lice u pravnom licu, pa i onaj ko u ime drugog podnosi prijavu sa podacima o prihodima koji su od značaja za utvrđivanje fiskalnih obaveza, te nesumnjivo to može biti i izvršni direktor privrednog društva, koji je ujedno i vlasnik. Osim toga,

Tužilaštvo nije izvelo niti jedan dokaz, kojim bi dokazalo postojanje *mens rea*-e kod optužene Irene Šimić, a upravo to stanje svijesti, odnosno da je ista postupala sa umišljajem za počinjenje krivičnog djela, jeste obavezan element bez kojeg nema krivice optužene. Kako je teret dokazivanja na Tužilaštvu, a koje je propustilo izvoditi dokaze iz kojih bi proizilazilo da je optužena imala svijest o djelu, te da je htjela njegovo učinjenje, odnosno da je bar pristala na nastupanje zabranjene posljedice, ovo vijeće, uz sve prethodno date razloge, nalazi da je prvostepeni sud pravilno i potpuno utvrdio činjenično stanje, te na osnovu principa *in dubio pro reo*, optuženu oslobodio optužbe, zbog čega je istaknute prigovore Tužilaštva valjalo odbiti kao neosnovane.

14. Iako Tužilaštvo u uvodu žalbe ističe da prvostepenu presudu pobija i zbog povrede krivičnog zakona, u obrazloženju žalbe ne navodi u čemu se navedena povreda ogleda, pa se ovo vijeće nije niti moglo upustiti u razmatranje ovog žalbenog osnova. Osim toga, a kako je to pravilno u izjašnjenju na žalbu primjetio branilac optužene, pobijanje presude po ovom žalbenom osnovu u situaciji kada je oslobađajuća presuda donešena jer nije dokazano da je optužena počinila radnje krivičnog djela za koje se optužnicom tereti, lišeno je elementarnog zakonskog utemeljenja propisanog u članu 298. ZKP BiH.

15. Iz svih navedenih razloga, a na temelju odredbe člana 313. ZKP BiH, odlučeno je kao u izreci ove presude.

ZAPISNIČAR:

Nevena Aličehajić

PREDSJEDNIK VIJEĆA

SUDIJA

Hilmo Vučinić

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude žalba nije dozvoljena.